

Handläggare: Peter Alexanderson
Telefon: 508 33 714

Till
Utbildningsnämnden
2011-01-20

System för intern kontroll

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar följande:

Nämnden antar förvaltningens förslag till system för intern kontroll

Thomas Persson
Direktör

Johanna Engman
Avdelningschef

Sammanfattning

Enligt kommunallagen (SFS 1991:900) och utifrån stadens riktlinjer för ekonomisk förvaltning är varje nämnd ansvarig för upprättande av ett system för intern kontroll. I detta ärende redovisar förvaltningen ett förslag till system för intern kontroll som ska säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de lagar och föreskrifter som styr verksamheten.

Bakgrund

Nämndens ansvar för den interna kontrollen regleras i kommunallagen (SFS 1991:900) 6 kap 7 §. Paragrafen föreskriver att "nämnderna skall var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De skall också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt". Detta gäller även när driften av verksamheten har lämnats över till någon annan med stöd av kommunallagens 3 kap 16 §.

Kommunstyrelsen har tagit fram riktlinjer för arbetet med intern kontroll i Stockholms stad, regler för ekonomisk förvaltning (2007:5). Enligt reglerna ska den interna kontrollen omfatta mål och strategier, styrning och uppföljning samt skydd av tillgångar.

Det främsta syftet med intern kontroll är att säkerställa att verksamheten bedrivs i linje med fullmäktiges mål och riktlinjer. Den interna kontrollen kontrollerar de processer som säkerställer att:

- verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt
- att lagar, avtal och andra för nämnden gällande regler, föreskrifter och beslut följs
- anskaffningen och användningen av resurser är effektiv och ändamålsenlig
- stadens tillgångar skyddas
- redovisningen och uppföljningen av verksamhet och ekonomi är rättvisande, tillförlitlig och ändamålsenlig samt att
- säkerheten i redovisningsrutiner, administrativa rutiner och IT-system är tillfredsställande.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kvalitets- och ekonomiavdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Inledning

I kommunallagen 6 kap 7 § fördelas ansvaret för uppföljning och kontroll av kommunens verksamhet på revisorerna, kommunstyrelsen och nämnderna.

Nämnden ansvarar för att ett system för intern kontroll upprättas inom respektive verksamhetsområde. Systemet ger förvaltningsövergripande riktlinjer för hur

internkontrollarbetet ska bedrivas. Som grund för arbetet med den årliga internkontrollplanen ligger en risk- och väsentlighetsanalys.

Revisorerna granskar i den omfattning som följer av god revisionssed den verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. Revisorerna har även skyldighet att pröva den interna kontroll som åvilar respektive nämnd med utgångspunkt från vad som är skrivet i kommunallagen om nämndens ansvar för sin verksamhet (kommunallagen 9 kap 7 §). Revisorerna rapporterar enbart till kommunfullmäktige som är deras uppdragsgivare.

Kommunstyrelsen har en särställning bland de kommunala nämnderna och skall ha en uppsikt över övriga nämnders verksamhet (kommunallagen 6 kap 1 §).

Syfte

Syftet med den interna kontrollen är att säkra en effektiv förvaltning och att undgå att allvarliga fel inträffar i arbetet med utvecklingen av verksamheten gentemot uppsatta mål. En väl fungerande intern kontroll fungerar också som skydd för såväl förtroendevalda som anställda mot oberättigade misstankar. Vidare syftar det interna kontrollarbetet till att skapa ändamålsenliga och dokumenterade system och rutiner, att säkra en rättvisande och tillförlitlig redovisning, att säkerställa att lagar och policys m.m. följs, att kommunens tillgångar skyddas och att allvarliga fel kan upptäckas och elimineras.

System för intern kontroll

Nämnderna ska enligt kommunallagen 6 kap 7 § var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Nämnderna ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt. Detsamma gäller när vården av en kommunal angelägenhet med stöd av kommunallagen 3 kap 16 § har lämnats över till någon annan.

Stadens regler för ekonomisk förvaltning innehåller riktlinjer för nämndernas arbete med intern kontroll. Den interna kontrollen inom en nämnd ska bygga på en helhetssyn på den kommunala verksamheten. Den ska således omfattas av mål, strategier, styrning och uppföljning samt skydd av tillgångar. Inom dessa områden ska det finnas inbyggda uppföljnings- och kontrollsystem som säkrar en effektiv förvaltning och förebygger allvarliga fel eller förluster.

Nämnden ansvarar för att ett system för intern kontroll upprättas inom respektive verksamhetsområde med övergripande riktlinjer, regler och anvisningar i syfte att säkerställa att:

- verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt
- att lagar, avtal och andra för nämnden gällande regler, föreskrifter och beslut följs
- anskaffningen och användningen av resurser är effektiv och ändamålsenlig
- stadens tillgångar skyddas
- redovisningen och uppföljningen av verksamhet och ekonomi är rättvisande, tillförlitlig och ändamålsenlig samt att
- säkerheten i redovisningsrutiner, administrativa rutiner och IT-system är tillfredsställande.

Utifrån en risk- och väsentlighetsanalys ska nämnden välja ut ett antal områden/rutiner som ska granskas särskilt under verksamhetsåret för att verifiera att mål uppnås samt att riktlinjer och fastlagda kontroller upprätthålls/genomförs. Risk- och väsentlighetsanalysen knyts till nämndens indikatorer samt väsentliga processer. De områden/rutiner som väljs ut för granskning samlas i en internkontrollplan.

Uppfyllelsen av kommunfullmäktiges och nämndens egna mål samt det ekonomiska resultatet följs upp i månads- och tertialrapporter, i årsredovisning, i utbildningsinspektörernas rapporter samt i kvalitetsredovisningen. Därutöver granskas nämndens verksamheter regelbundet av interna aktörer såsom stadens revisorer och externa aktörer såsom arbetsmiljöinspektörer. Internkontrollplanen ska innehålla områden eller processer som inte fångas upp i ordinarie uppföljning och granskning av verksamheter.

Stadsledningskontoret har i samråd med stadsrevisionen utfärdat anvisningar (cirkulär 2000:15) för att vägleda förvaltningarna i arbetet med att utveckla formerna för uppföljning av den interna kontrollen. Enligt anvisningarna bör nämndens system för intern kontroll innehålla:

- syfte och övergripande riktlinjer för nämndens arbete med den interna kontrollen
- sammanställning/förteckning över befintlig dokumentation av regler, anvisningar, rutiner m.m.
- beskrivning av ansvars- och uppgiftsfördelning inom förvaltningsorganisationen
- beskrivning av kompetensutveckling och vidareutveckling av metoder

Organisation av intern kontroll

För att utbildningsnämnden ska ha en god intern kontroll i syfte att försäkra sig om att man arbetar i enlighet med målen, följer lagar, använder resurser på ett ändamålsenligt sätt, skyddar tillgångar, har en ändamålsenlig redovisning samt har en tillfredsställande säkerhet inom redovisning, administrativa rutiner och inom IT-system, måste ansvaret vara tydligt fördelat.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden ska årligen upprätta en väsentlighets- och riskanalys.

Utbildningsnämnden ska årligen fastställa en internkontrollplan för att följa upp att den interna kontrollen fungerar inom nämndens verksamhetsområden.

Nämnden ska försäkra sig om att internkontrollplanen genomförs och vid behov vidta åtgärder som säkerställer att den interna kontrollen är tillräcklig.

Varje år ska nämnden dessutom fatta beslut om hur systemet för intern kontroll ska vara utformat.

Förvaltningschef

Förvaltningschefen ska upprätta förslag till internt kontrollsystem för nämnden och ska se till att konkreta regler och anvisningar utformas för att upprätthålla en god intern kontroll inom alla verksamhetsområden.

Förvaltningschefen ska se till att en väsentlighets- och riskanalys genomförs och dokumenteras och med denna som underlag upprätta förslag till internkontrollplan för nämnden.

Förvaltningschefen ska regelbundet rapportera till nämnden om hur internkontrollplanen genomförs, hur den interna kontrollen fungerar samt föreslå nämnden nödvändiga åtgärder för att säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig.

Avdelnings- och enhetschefer

Avdelnings- och enhetschefer har ansvar för den löpande interna kontrollen i sin verksamhet. Det innebär att bygga in kontroller i sina handläggningsrutiner för att säkerställa lagar och förordningar, de kommunalcentrala regler och anvisningar samt att nämndens/förvaltningens beslut och direktiv följs upp och görs kända.

Avdelnings- och enhetschefen ska försäkra sig om att den löpande interna kontrollen är tillräcklig och vid behov vidta åtgärder.

Avdelningschef ska delta i arbetet med väsentlighets- och riskanalysen.

Avdelningschef har också i sitt ansvar att vidta åtgärder vid avvikelser i den löpande interna kontrollen och rapportera till förvaltningschefen.

Medarbetarna

Samtliga anställda är skyldiga att följa de föreskrifter som gäller berörd verksamhet för att uppnå en säker och effektiv verksamhet.

Brister i den interna kontrollen

Brister i den interna kontrollen ska omedelbart rapporteras till närmaste överordnad chef. Vid misstanke om brott av förmögenhetsrättslig karaktär ska utbildningsnämnden utan oskäligt dröjsmål vidta åtgärder. Förvaltningschef ska omgående informera utbildningsnämnden och revisionskontoret om det uppdagas förhållanden som medför misstanke om att sådant brott föreligger. Förvaltningschefen ansvarar för att utbildningsnämnden och revisionskontoret informeras om de åtgärder som vidtas. Varje brott av förmögenhetsrättslig karaktär ska polisanmälas.

Utvecklingsområden

Arbetet med att utveckla den interna kontrollen ska integreras i verksamhetens normala arbets- och ledningsprocesser. Under 2011 ska fokus läggas på:

- att utbildningsförvaltningens enheter i högre grad ska delta i risk- och väsentlighetsanalysen.
- utbildning av chefer i intern kontroll.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden antar förslaget till system för intern kontroll.

Bilagor

1. styrdokument för utbildningsnämnden